

Titulació	Tipus	Curs
Psicologia	OT	4

Professor/a de contacte

Nom: Aïda Calmaestra Quirante

Correu electrònic: aida.calmaestra@uab.cat

Equip docent

Carlos Monereo Font

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits però seria interessant que les persones que vulguin cursar aquesta assignatura tinguin interès en l'àrea educativa de la psicologia.

Objectius

Aquesta assignatura forma part de la menció en Anàlisi i Intervenció Psicoeducativa i té com a finalitat la formació de futurs professionals capaços d'acompanyar processos d'aprenentatge i transformació educativa en contextos diversos.

Davant dels reptes educatius del Segle XXI (gestió de la informació, autonomia, treball en equip, pensament crític, inclusió i digitalització), és imprescindible que els i les estudiants desenvolupin estratègies per analitzar, dissenyar i aplicar pràctiques educatives significatives i sostenibles. En aquest marc, l'assignatura incorpora metodologies com l'Aprenentatge Servei (ApS), el Partnership educatiu i l'ús de la intel·ligència artificial generativa com a suport a l'aprenentatge actiu i col·laboratiu.

Els objectius específics són:

1. Comprendre el concepte d'estratègia d'aprenentatge i d'afrontament davant d'incidents crítics i analitzar el seu paper en la pràctica educativa.
2. Explorar i valorar metodologies que afavoreixin l'aprenentatge significatiu, el desenvolupament competencial i la resolució de situacions conflictives o desafiants dins l'aula.
3. Conèixer i aplicar mètodes d'ensenyament estratègic, el disseny de pautes per a l'anàlisi d'incidents crítics (PANIC), i altres recursos pedagògics centrats en l'alumnat.

4. Integrar de manera crítica i ètica la intel·ligència artificial generativa com a eina d'acompanyament al pensament, a l'organització del treball cooperatiu i a la presa de decisions en contextos d'aprenentatge formal.
5. Elaborar i presentar un projecte d'assessorament psicoeducatiu real o simulat, en col·laboració amb un centre educatiu, que reflecteixi els coneixements i competències adquirides, tot incorporant eines tecnològiques i criteris d'equitat, personalització i inclusió.

Aquesta assignatura suposa la participació en un projecte d'Aprenentatge Servei (ApS). Aquests projectes de compromís social permeten a l'estudiant formar-se mitjançant la participació en un projecte orientat a resoldre una necessitat real en una comunitat i millorar, així, les condicions de vida de les persones o la qualitat del medi ambient (per més informació <http://pagines.uab.cat/aps>).

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Analitzar les demandes i les necessitats de persones, grups o organitzacions en diferents contextos.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Definir els objectius i elaborar el pla d'intervenció en funció del propòsit d'aquesta intervenció (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament).
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Treballar en equip.
- Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
- Valorar, contrastar i prendre decisions sobre l'elecció dels mètodes i dels instruments de mesura adequats en cada situació o context d'avaluació.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant les dimensions social, econòmica i/o mediambiental.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar situacions diverses d'ensenyament i aprenentatge identificant les variables (del professorat, de l'alumnat i del contingut) que les defineixen i dissenyant-hi canvis amb l'objectiu de millorar el procés educatiu.
5. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
6. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
7. Aplicar els continguts teòrics de la psicologia de l'educació a la millora i l'optimització de situacions reals i simulades d'ensenyament formal i no formal.
8. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
9. Dissenyar plans de millora de la pràctica educativa adaptats a les característiques tant del context educatiu com d'alumnes i mestres.
10. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
11. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
12. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
13. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
14. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
15. Presentar i discutir amb els agents educatius (alumnes, pares i mares, i mestres) un determinat pla d'intervenció psicoeducativa.
16. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.

17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Proposar noves maneres de mesurar la viabilitat, l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
19. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
20. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
21. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i/o mediambientals.
22. Reflexionar sobre la importància del procés d'ensenyament dels docents.
23. Seleccionar els instruments d'exploració adequats per a l'anàlisi de les diferències individuals en l'aprenentatge escolar.
24. Treballar en equip.
25. Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.
26. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
27. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents: marc conceptual.

1.1. El concepte d'estratègia en el sí de l'enfocament constructivista de l'ensenyament i l'aprenentatge: la construcció del coneixement "estratègic".

1.2. Nocions vinculades al concepte d'estratègies d'aprenentatge: capacitats, habilitats, procediments, mètodes i tècniques.

1.3. Capacitat metacognitiva, mecanismes d'autoregulació i estratègies d'aprenentatge.

1.4. Incidents Crítics i estratègies d'afrontament

2. La intervenció en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents.

2.1. Perquè cal ensenyar estratègies per aprendre? Els reptes del segle XXI.

2.2. Programes generals per "Ensenyar a Pensar" vs específics "infusionats" en el currículum

2.3. Modalitats d'organització de l'ensenyament d'estratègies.

2.4. Model instruccional per l'Ensenyament-Aprenentatge d'Estratègies.

2.4.1. Mètodes per la presentació d'estratègies : modelatge, casos de pensament i anàlisi retrospectiu

2.4.2. Mètodes de pràctica guiada: fulls de pensament, tècniques cooperatives i pautes d'autointerrogació.

2.4.3. Mètodes per la pràctica autònoma: Portafolis, auto-interrogació, tasques autèntiques.

2.5. L'avaluació de lesestratègies d'aprenentatge.

2.6. La formació en estratègies d'afrontament davant incidents crítics.

2.7. La Pauta per l'anàlisi d'incidents crítics (PANIC)

3. L'assessorament psicoeducatiu en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge

3.1. Funcions de l'assessor en l'àmbit de les estratègies d'aprenentatge i d'afrontament d'incidents

3.2. Les Estratègies d'aprenentatge vinculades a dominis específics: lectura, escriptura, i TICs.

3.3. Les Estratègies d'afrontament vinculades a blocs d'incidents crítics.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions d'anàlisi de casos, simulació de mètodes d'intervenció i presentació de l'assessorament i dels IC	12	0,48	4, 6, 24
Sessions de classe teòriques sobre el temari	24	0,96	4, 7, 9
Tipus: Supervisades			
Revisions de l'assessorament, de la realització de l'IC i de la presentació a classe	15	0,6	1, 4, 6, 7, 9, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27
Tipus: Autònomes			
Contactes professor IES assignat. Visita al centre.	28	1,12	15, 24
Lectura de textos i revisió de webs	21	0,84	
Reunions de coordinació i preparació de l'exposició de l'equip	50	2	6, 7, 9, 24, 25

L'assignatura es fonamenta en una metodologia activa, col·laborativa i experiencial, centrada en el desenvolupament d'estratègies d'aprenentatge a través de l'anàlisi de casos, la reflexió crítica i la resolució de situacions educatives reals o simulades. Es promou el treball cooperatiu en equips, així com l'aprenentatge Servei (ApS) com a eina per connectar els continguts teòrics amb la pràctica professional. A més, s'integra l'ús de la intel·ligència artificial generativa com a recurs d'acompanyament cognitiu i metacognitiu al llarg del procés.

La proposta metodològica s'emmarca en una perspectiva de Partnership educatiu, on el professorat i l'alumnat assumeixen rols corresponsables en la construcció del coneixement, la presa de decisions i l'avaluació del procés d'aprenentatge.

Les sessions combinen espais de construcció col·lectiva, lectura i discussió de textos, activitats pràctiques, dinàmiques d'aula i treball autònom. L'estudiantat assumeix un paper actiu i reflexiu al llarg de l'assignatura, tot desenvolupant evidències d'aprenentatge de caràcter tant individual com grupal.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Ev1 Portafolis d'aprenentatge	15%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27
Ev2 Presentació d'un assessorament psicoeducatiu (grup al)	35%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 27
Ev3 Realització d'un IC amb l'ús de la pauta PANIC (grup al)	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 26, 27
Ev4 Presentació assessorament psicoeducatiu (grup al)	15%	0	0	1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 24, 25, 27
Ev5 Síntesi final de l'assignatura	5%	0	0	1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22

L'avaluació de l'assignatura és contínua, formativa i competencial, i es fonamenta en diverses evidències que permeten recollir tant el procés com els resultats de l'aprenentatge de l'alumnat. Aquestes evidències combinen treball individual i cooperatiu, i inclouen activitats d'anàlisi, reflexió, creació i aplicació pràctica dels continguts. A continuació es detallen les evidències que componen l'avaluació de l'assignatura, així com la tipologia de retorn que rebrà l'estudiantat:

- EV1 - Portafolis individual (15%)
Recull reflexiu i personal del procés d'aprenentatge viscut al llarg de l'assignatura. Permet connectar experiències pràctiques, continguts teòrics i desenvolupament competencial. Es proporcionarà retorn individual en format escrit a través de l'aula virtual cada setmana. A més, es recuperaran qüestions comunes a les sessions teòriques i es podrà sol·licitar una tutoria individual per resoldre dubtes específics.
- EV2 - Vídeo d'incident crític (grup al, 30%)
Producció audiovisual col·laborativa en què es representa una situació educativa significativa, analitzada mitjançant la pauta PANIC. Permet aplicar coneixements sobre afrontament i estratègies psicoeducatives. Es facilitarà retorn grup al en format escrit i es podrà complementar amb una tutoria grup al si l'equip ho sol·licita durant la setmana 9.
- EV3 - Assessorament psicoeducatiu (grup al, 35%)
Disseny d'una proposta d'assessorament a partir d'un cas real o fictici, on s'integren conceptes teòrics, models d'intervenció i eines pràctiques. És l'evidència principal del treball cooperatiu. Es donarà retorn escrit, tant a través de l'aula com de forma presencial durant les sessions pràctiques. També es podran fer tutories grup als per aprofundir en el procés i fer seguiment.
- EV4 - Presentació oral de l'assessorament (grup al, 15%)
Exposició del projecte davant del grup-classe, amb ús de recursos visuals i capacitat comunicativa. S'avalua la claredat, coherència i qualitat argumentativa. El retorn s'oferirà de manera immediata a l'aula un cop finalitzades les presentacions, i posteriorment es complementarà amb una valoració escrita a través de l'aula virtual al llarg de la setmana 15.
- EV5 - Síntesi final individual (5%)
Reflexió personal final sobre l'experiència formativa, on es connecten els aprenentatges adquirits amb els objectius de l'assignatura i el desenvolupament professional. Es proporcionarà retorn individual en format escrit mitjançant l'aula virtual al llarg de la setmana 19. Es podran sol·licitar tutories per rebre comentaris més personalitzats.

Totes les evidències s'han de lliurar dins els terminis establerts per tal de poder ser avaluades. La participació activa, el compromís amb el treball cooperatiu i la qualitat reflexiva dels lliuraments seran elements clau per a l'avaluació.

Criteris d'avaluació de l'assignatura:

- Assignatura NO Avaluable: Qui hagi lliurat evidències d'aprenentatge amb un pes de menys del 40% de la qualificació final constarà com a "No avaluable".
- Assignatura SUPERADA: l'assignatura es considerarà superada quan l'estudiant hagi presentat totes les evidències obligatòries dins dels terminis establerts i hagi obtingut una nota final igual o superior a 4,85 (sobre 10), resultat de la mitjana ponderada de les evidències d'avaluació.
- Criteris per optar a RECUPERACIÓ: Podran optar a recuperació l'alumnat que no hagi assolit els criteris establerts per superar l'assignatura i que hagin estat avaluats en un conjunt d'evidències amb un pes mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

En aquesta assignatura no es contempla la realització d'una prova d'avaluació única, atès que el procés d'aprenentatge es fonamenta en una avaluació contínua, participativa i basada en diverses evidències que recullen tant el progrés individual com la contribució grupal. El disseny de l'assignatura respon a una metodologia activa i cooperativa que requereix implicació sostinguda al llarg del curs, la qual cosa fa inviable l'avaluació mitjançant una única prova final. Aquesta estructura permet valorar de manera més ajustada i significativa el desenvolupament de competències clau com la reflexió crítica, la presa de decisions compartida, l'autoregulació i la capacitat d'aplicar els coneixements en contextos pràctics i reals. Per més informació podeu revisar les [Pautes d'Avaluació](#) de la facultat. De la mateixa manera, l'assignatura no contempla la realització d'una Prova de Síntesi.

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial generativa (IA) com a suport endeterminades activitats d'aprenentatge, sempre que el seu ús sigui responsable, transparent i alineat amb els objectius educatius de l'assignatura. El resultat final de qualsevol activitat ha de reflectir una aportació significativa, personal i crítica per part de l'estudiant. En cas d'utilitzar IA, caldrà identificar clarament les parts generades amb aquestes eines, mencionar quines tecnologies s'han emprat i incloure una reflexió crítica sobre com han contribuït o condicionat el procés i el resultat. L'ús no declarat d'IA, o la seva utilització per evitar el desenvolupament personal del treball, es considerarà una falta d'honestedat acadèmica i podrà comportar una penalització en la qualificació de l'activitat o, en casos greus, sancions segons la normativa vigent de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Bibliografia

Manuale de referència:

Monereo, C. (Coord.) (2000). *Estrategias de aprendizaje*. Madrid: Visor.

Monereo, C. Monte, M. (2011) *Docentes en tránsito. Incidentes críticos en secundaria*. Barcelona: Graó.

Marc teòric:

Monereo, C.; Monte, M. y Andreucci, P. (2015) *La gestión de incidentes críticos en la Universidad*. Madrid: Narcea.

Monereo, C. (2017) The role of critical incidents in the dialogical construction of teacher identity. Analysis of a professional transition case. *Learning, Culture and Social Interaction*. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2017.10.002>

Guia Docent:

Monereo, C. (Coord.) (2001) *Ser estratégico y autónomo aprendiendo*. Barcelona: Graó.

<https://www.sinte.me/arc-pro>

Pauta per l'anàlisi d'Incidents Crítics (PANIC):

<https://www.critic-edu.com/>

Específica per equips:

Cerca d'informació: Monereo, C. (2009) Aprender a encontrar y seleccionar información. En pozo, J.I. y Pérez, M.P. *Psicología del aprendizaje universitario*. Madrid: Morata; 89-105.

Presa d'apuntes: Monereo, C. (Coord.) (2000) *Tomar apuntes: un enfoque estratégico*. Madrid: Antonio Machado-Visor.

Mapes de conceptes: Novak, J. i Gowin, D. (1988) *Aprendiendo a aprender*. Barcelona: Martínez Roca.

Avaluació: Monereo, C. (Coord.) (2009) *Pisa como excusa*. Barcelona: Graó

Incidents crítics: <https://www.critic-edu.com/> <https://www.facebook.com/criticface/>

Altres recursos:

Pàgina del professor: <http://www.carlesmonereo.me/>

Pàgina de Guies docents: <https://www.sinte.me/arc-pro>

Página sobre Incidentes Críticos: <https://www.critic-edu.com/> <https://www.facebook.com/criticface/>

Campus Virtual: <http://psicovirtual.uab.es/aules/course/view.php?id=229>

Programari

Cap

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	primer quadrimestre	matí-mixt